3

Ramazan Günlüğü

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
1447/2026

Ramazan Günlüğü

Tanıtım Şeması

Ayet

"Müslüman erkekler, Müslüman kadınlar; mümin erkekler, mümin kadınlar; ibadet ve itaat eden erkekler, ibadet ve itaat eden kadınlar; özü sözü doğru erkekler, özü sözü doğru kadınlar; sabreden erkekler, sabreden kadınlar; gönlünü ibadete vermiş erkekler, gönlünü ibadete vermiş kadınlar; (Allah için) yardım yapan erkekler, yardım yapan kadınlar; oruç tutan erkekler, oruç tutan kadınlar; iffetlerini koruyan erkekler, iffetlerini koruyan kadınlar; Allah'ı çokça anan erkekler, çokça anan kadınlar; işte bunlar için Allah büyük bir ödül hazırlamıştır."

(Ahzâb suresi, 35. ayet.)

Hadis

"Allah sadece samimi bir şekilde ve kendi rızası gözetilerek yapılan amelleri kabul eder."

(Nesâî, Cihâd, 24.)

Ramazan Sözlüğü

Oruç:
Oruç; imsakten (tan yerinin ağarmasından) iftara (güneşin batmasına) kadar yeme ve içme gibi bedenî isteklerden uzak durmak suretiyle yerine getirilen bir ibadettir. İslam'ın beş temel şartından biri ramazan ayında oruç tutmaktır. Ramazan orucunu tutmak akıllı, ergenlik çağına ulaşmış her Müslüman'a farzdır.
Dilimize Farsçadan geçen oruç kelimesinin Arapça karşılığı savm ve sıyam kelimeleridir.

Mukabele
3. Cüz

Dua

"Allah'ım! Senden seni sevmeyi, seni sevenleri sevmeyi ve senin sevgine ulaştıracak ameller sevmeyi dilerim. Allah'ım! Senin sevgini bana canımdan, ailemden ve soğuk sudan daha ileri kıl!"
(Tirmizî, Daavât, 73.)

Mâni

Kul imanı tatmalı
Gafletini atmalı
Kılmalı namazını
Orucunu tutmalı.

Esma-i Hüsna

Er-Rahim

"Ahirette sadece kendisine iman edenlere merhamet eden"
Ahirette bilirim,
İhtiyacım var benim,
Merhametlidir Rabbim
Çünkü O'dur er-Rahîm

Mustafa YILMAZ

Şehirler ve Mekânlar

Mescid-i Aksa

Müslümanların ilk kıblesi olan Mescid-i Aksa, Hz. Muhammed'in (s.a.v) bildirdiğine göre Mescid-i Haram'dan sonra insanların Allah'a ibadet etmeleri amacıyla yapılan ikinci mabettir. Hz. Süleyman'ın yaptığı mabet, sonraları birçok defa yıkılıp yeniden inşa edilmiştir. Hz. Ömer, Süleyman Mabedi'nin Hıristiyanlık döneminde molozlar altında kalmış olan yerini temizletip buraya bir mescit yaptırmıştır. Depremlerle harap olan bu bina da Emeviler ve Abbasiler zamanında onarılmıştır. Haçlı istilasından sonra Selahaddin Eyyubî'nin yeniden inşa ettirdiği Mescid-i Aksa'nın muhtelif yerlerinde Osmanlı Dönemi'nde yapılan tamiratları anlatan çeşitli kitabeler bulunmaktadır.

Sahur Adabı

- Sahur yemeğine kalkmaya özen göstermeliyiz.
- Sahurda hafif yiyecekler tercih etmeliyiz.
- Sahur yemeğini imsak vaktine yakın yapmaya dikkat etmeliyiz.
- Kokusuyla başkalarını rahatsız edecek şeyleri yemekten sakınmalıyız.

Sahabe Hayatları

Hz. Osman

Mekke'de dünyaya geldi. Küçük yaşta yetim kaldıktan sonra baba mesleği olan ticaretle uğraştı. İslam'ı ilk kabul edenlerdendi. Hz. Osman, İslam'ın yayılmasına önemli katkılarda bulundu ve birçok savaşta yer aldı. Hicretten sonra Medine'de İslam toplumunun inşasında önemli bir rol oynadı.

Hz. Osman, Hz. Ömer'in ardından halife seçildi ve yaklaşık on iki yıl bu görevi sürdürdü. Halifeliği zamanında İslam'ın yayılmasına önemli katkılarda bulundu. Onun döneminde Medine'de Mescid-i Nebi yeniden inşa edildi ve Kur'an'ı Kerim çoğaltıldı. Ayrıca, İslam dünyasının genişlemesi nedeniyle birçok yeni şehir ve yerleşim yeri kuruldu.

İbadetlerine çok düşkün olan Hz. Osman, nazik ve mahcup bir karaktere sahipti. Son derece cömertti. Medine'de içme suyu sıkıntısı yaşandığı bir sırada satın aldığı Rûme Kuyusu'nu vakfetmesi, bir kıtlık sırasında erzak yüklü bin deveyi muhtaç durumdaki Müslümanlara dağıtması bunun en güzel örnekleridir.

Hz. Osman, 656 yılında şehit edildi.

Bir Nasihat

Çevrendeki herkese edep ve şefkatle yardım et.

Günün Sorusu

Farz olan oruçlar hangileridir?

Ramazan orucu ve bu ayda tutulamayan oruçların kazası ile kefareti farz olan oruçlardır.

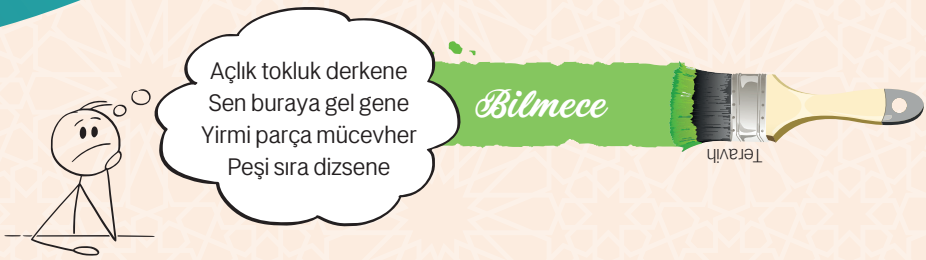

Sure

İsrâ Suresi

Mekke Dönemi'nde inmiştir ve 111 ayettir. Adını ilk ayetin konusu olan "İsrâ" olayından almıştır. "Gece yürüyüşü" anlamına gelen İsrâ, Hz. Peygamber'in bir gece, Mekke'den Kudüs'e götürülmesini ifade eder. Surede, İsrâiloğullarının çıkardıkları karışıklıklara ve başlarına gelen musibetlere işaret edilir. Ayrıca anne babaya iyi davranma; akrabaya, yoksullara ve yolda kalmışlara haklarını verme; cimrilikten ve israftan kaçınma gibi dinî ve ahlaki buyruklar; tevhid inancı, ilk insanın yaratılışı, İblis'in isyanı konularına yer verilir.

Ramazan Güzellemeleri

"Oruç, mücadeledir. Oruçla insanın huzura ermesi istenir. Bu mücadelenin temelinde de sabır vardır. Oruç, sabırdır. Oruç, zaferdir."

Bilal Kemikli
(Ramazan Güzellemeleri, Hayy kitap, İstanbul, 2015, s. 16.)

Şiir

Hoşgeldin Ey On Bir Ayın Sultanı

Dünya arzuları, kuşattı beni,
Köle kıldım, bu nefsime bedeni,
Gör ki; yorgun düştüm, özledim seni,
Hoşgeldin... Ey on bir ayın sultanı.

Özledim o solgun, nurlu tenleri,
Günahtan arınmış, ak bedenleri,
Rahmân cemâline, aşk çekenleri,
Hoşgeldin... Ey on bir ayın sultanı.

Bir başka güzeldir, şimdi simalar,
Bir başka açılır, yüce semâlar,
Bir başka yükselir, hamd-ü senâlar,
Hoşgeldin... Ey on bir ayın sultanı.

Yürekler bir başka, hislenir şimdi,
Beden değil, ruhlar beslenir şimdi,
Ezanlar bir başka, seslenir şimdi,
Hoşgeldin... Ey on bir ayın sultanı.

Cengiz Numanoğlu

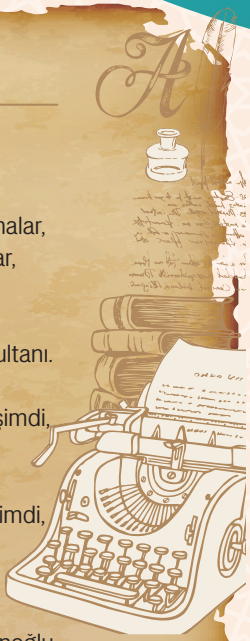

Kültürümüzde Ramazan

Ramazan Etkinlikleri

Ramazanla özdeşleşmiş gelenekler arasında toplu iftar yemekleri de yer alır. Bu ayda iftar çadırları kurulur, Müslümanlar da bu çadırlarda hep birlikte iftar yapmanın bereketini yaşarlar. Teravih öncesinde ve sonrasında çeşitli ramazan etkinlikleri düzenlenir. Bunlardan biri de gölge oyunu olan Hacivat ve Karagöz'dür. Eski ramazanların vazgeçilmez eğlencelerinden biri... Bir perde, perde önünde seyirciler, arkasında söyleyenler. Bir tarafta halk adamı ve doğrucu Karagöz, diğer tarafta kibar ve bilgili Hacivat...

Oruç Ülkesi

Ve orucun da iftarı vardır. Oruç, müminin kalbinde iftar eder. Onun sofrasında, işte saydığımız, göğe mahsus yiyecekler bulunur.

Yalnız, insan orucu özlemez. Oruç da insanı özler. Ramazan ayı gelince, sıla-i rahim edenler gibi, meleklerin bile önünde eğildiği insana koşar. Oruç, insana acıkır ve koşar gelir.

Oruç geldi, öyleyse oruca yiyecek taşımalı, su sunmalı, orucun lâmbasını yakmalı, örtüler atmalı üzerine, ki geldiğinden daha zengin gitsin. Verdiğinden daha çok alsın. Yanına gideceği eski oruçlara katacağı, söyleyeceği çok şeyler bulunsun. Çağımız Müslümanlarının portresini eski çağ müminlerinin portrelerinin yanına çizecek ya, bizim öyle bir portremizi çizsin ki, ileride gün olur ki o portreyi bize gösterirler, utanmayalım ondan o zaman.

Oruç geldi, ondan bize ölümsüz bir şeyler katılacak demektir. Giderken, bizden de ona ölümsüzleşecek birkaç şey katılmalı.

Sezai Karakoç

(Samanyolunda Ziyafet Oruç Yazıları, Diriliş Yayınları, 20. baskı, İstanbul, 2022, s. 50.)